

en vyfdufent. en die poerten vāder stat fall
men nomē na ellen den geslechte van israhel
die poerte vander noert siden Rubens poerte
die ene. die poerte iuda een. en een die poerte
leui. en to der oest side vyffhundert en vierdu
sent. en die poerte iosephs die poerte ene. bē
iamyns poerte die ene. dauids poerte de ene
en to den suden salstu meten vyffhūdert en
vyfdufent. simeons poerte die ene. ysaacs
poerte die ene. sabulons poerte die ene. En to
der west side vyffhundert en vyfdufent en
eer drie poerte. sādēch poerte die ene. azacs
poerte die ene. neptalyns poerte die ene. en
daer all vm en vm. xviij. dufent. en vanden
dage. alsoe he gebuuet is. sal der stat na
me wesen. dye herte daer in.

Hyer endet de profhete Ezechielis des
propheten.

Hyer begint dat boeck Danielis.

Dat eerste Capitel. wo daniel beschryft
dat belech der stat Iherusalem van nabucho
donosor. ende wo he se wan ende wo he niet
al de sraet des tēpels des herē ewech en nam
sūder ein deel liet he dar in to dē denst des he
ren. en wo he dat to yterkoz de kīdēre dāme
len anamā en azariā en sat se to der seringe

In den derde iare des rikes
ioachym des koniges u
de: do quā nabuchodono
sor die konink vā babilo
men to iherusalē ende be
sacht se en de herte leuerde
in sine hāt ioachym de ko
nink uide en een deel der vaten des huys go
des en die voerde he ewech in dat lāt senna
ar in dat huis sijns godes en voerde de vate
in dat huys des schars sijns godes. Ende de
konink sprak to aphanam de voeste der ka
merlinge dat he en in brochte vande kindere
israhel en vanden koninklike geslechte kide
re der edelinge daer geen vleckē an en wer
te schoen inder gesteltis: vnder wysset en in al
ler wysheit: kloek in allen kunsten: en geleert
tuch. en dye staen mochte inden pallacs des
koninges vp dat he lerde de boekstaue en de
tunge der caldeen. En die konink stalt en alle
dage vā siner kost: spysē off notfretichyē
en vanden wijn daer he selnen vā drank vp
dat se worde gevoet drie iaer en dar na sū
den in dē ansichte des koninks. Do wāt vn
der en der kindere lude: daniel. anamias. my

sael en azarias. en de voeste der kamerlinge
tarte enen igelike namen Daniel herte he bal
tazar. anamias sidrach. misach mysahel en aja
rie abdenago. En daniel sat vp in sijn herte
dat he niet wolde werde beulekt vander taffe
le des koninks: en vanden wine sijns drāks
en he bat dē voeste der kamelinge dat he niet
beulekt worde. Got gaff daniel genade ende
barmhertichyē in dē ansicht des voesten der
kamerlinge. ende die voeste der kamerlinge
sprak to daniel. Ik vruchte minē herten den ko
nink de beualen heft uw to bestellen kost en
drank: ist dat he siet w amsichte magere voe
den anderē iungelingen uw euenolder: so wer
domet gy mijn houet den koninge. En dani
el sprak to malazar: dē die voeste der kamer
linge hadde gesat auer danielē. anamā.
azariā en mysahelē. Ik bidde wescē vns
dine knechte tien dage. en gyff vns eten ge
mene moes en water to drincken: en siet dā
vnsē ansichte au. en die ansichte der kindere
dye gespyset werde myt den koninklike spy
sen. En als dy dan duncket: so do mit dinen
knechte. Do he dese reden gehoert hadde: he
wrochte se tien dage. Na dē tien dagen: doe
schenen er ansichte schoenre en vultcomere
voet alle alle den kindere die daer worde ge
spysē myt der koninklyker spysen. En mala
zar dye nam spise en den wijn etes drancke s
en gaf en gemene moes. Got gaff dese kinde
re kunst en tucht in allen waelsprekerē en in
aller wysheit: soderlinge daniel vruufft al
ler gesichte en drome. Do dese dagen waren
vntcomē: do sprak de konink dat mē se hee
voeuerde. Do voerde se voet dye voeste der
kamerlinge in dat ansichte des koninges na
bugodonosor. Do dye konink sprak: daer en
wāt mē allulke gevunde vit en allen tosamē
als daniel en anamias mysael en azarias. En
se stunde voet den koninge en all woert der
wysheit en der kunsten en der wruufft dat
de konink vrenemē wolde van en vant he in
en tienuoldyeh voet allen wycheleē en war
seggerē die dat wāt in sijn rike. En daniel
was. dat is so lange leuede he. llys an dat
erste iaer des koninges cyri.

Dat. ij. Ca. wo daniel verheue wert vā de
konink nabugodonosor. do he en sinen dwe
sacht do de adere warseggers gedot worde

In den anderē iare des rikes nabugo
donosors: do sach nabugodonosor e
nen dweem ende sijn geist weschricke
de ende die dweem vlo van em. Do geheet die
konink dat men solde roepen dye waerseg
ghere ende dye meysters der swarter kunst

en wicheleers en die caldeer ***die daer waer se**
de vpt den lope des hemels. **I**dat se sede den ko
 ninge sinen droeme **E**n do se gekome waer: do
 stunde se voer de koninge **D**o sprak die konik
 to en **I**k heb enē droē gehē en wart vstort idē
 gedachte en ik en weet niet wat ik gesien heb
En de caldeen atwerden de koninge vā cyrie
De konik leue in ewicheit segge dinē knechte
 de droem en sijn vtlegginge seggē wy dy. **D**e
 konink atwerde en sprak to my. **d**e rede is ge
 wekē van my **I**st dat gy niet en segget minen
 droem en sijn vtlegginge: so sult gy vergaen.
 en uw huse sullen to den gemenē schat komen
Is dat euer dat gy mi de droem en sijn vtleggi
 ge segghet groete gauen eude ere sult ghy van
 my hebben **H**yerumb soe segghet my den dro
 me ende sijn vtlegghinghe **H**e antwoerden
 toe den anderen maell ende spraken **D**ye koe
 minck segghe sinen knechten den droem ende
 wy seggen em dye vtlegginge **D**ye konink
 antwoerde ende sprack. **D**oerwaer ick weet
 waell dat gy dye tijt hen bringet nu gy wetet
 dat dye rede van my is gegangen **I**st euer dat
 ghy my den droem niet en segghet: soe is een
 ordell auer uw dat gy my toe samen settet een
 valsche vtlegghinghe voll droghemisse ende
 spraket toe my **A**lsoe langhe dat dye tijt ver
 gheyt **H**yerumme segghet my den droem dat
 ick bekenne dat ghy sijn waer vtlegghinghe
 segghet **D**ye caldeen antwoerden ende sprake
Konink daer en is gheen minsche vp der er
 den: dye dijn rede kan veruullen **E**nde geen ko
 minck alsoe groet noch alsoe geweldyck: dye
 vernemen kan alsulke woert van geyn wyche
 ler offte waerseggaren offte caldeer dye rede
 dye du sokest konink is swaer. ende nimant
 en wert gevunden de se entrichtet inden ange
 sichte des koninges sonder dye gode dye wel
 ker wandelinghe niet en is mit de mensche **D**o
 dit de konink hoerde do wart he seer toornich
 ende geboet dat men solde verderuen alle dye
 wisen van babilonien **E**n dat ordel gink voort
 ende die wysen worden geordelt toe den dode
Daniel en sijn gesellen worden gesocht dat se
 stozue **D**o vragede daniel vā arioth den meys
 ter der rit tetschop des koniges vū die eer en
 ordele de welker der vtgegangē was to verder
 uen die wise van babilonien. en he vragede de
 de daer vandē koninge die gewalt hadde ***to**
vulbringē de sentencie des koninges. **I**vm wat
 sake sulke wrede ordel vtgegae wete vandē ko
 ninge **H**ierū do arioth hier vā berichte daniel
 do gink daniel to de koninge en bat en dat he
 em tijt geue dat he em die vtlegginge mochte
 seggen en gink in sijn huys en sede dyt dinck
 sine gesellen ananie misaheli en azarie. vp dat
 sochtē die barmherticheyt vandē ansichte go

des des hemels auct dese hylige hemelicheyt.
 vp dat se niet verginge daniel en sinen gesellē
 myt den anderē wisen vā babilonien **D**o wart
 daniel geapēbaert inder nacht de hemelicheit
 doer een gesichte. en daniel benediede got des
 des hemels en sprak **D**ie name des herē si bene
 diet ewichlik. wāt wijsheit en de starkede sint
 sijn en he wandelde de tijt en dat older en auer
 set die rike en set se en ghyft wijsheit den wise
 en kunst den genē de dar vernemēde sint tucht
He apēbaerde die depe verbargens dingell. en
 bekāde dat inder duyster misse is. en dat lycht
 is myt em **G**ot onser vadere die bekenne ik en
 ik loue dy. wāt wijsheit en starkede hestu my
 gegeuen. en nu hestu mi gewiser dat ik di vū
 hadde gebedē. wāt de rede der koninges hestu
 vns geapēbaert. en daer na gink daniel to ari
 oth de die konink hadde gesat daer to dat he
 solde verderuē de wise vā babilonien en sprak
 also to em **D**ie wysen vā babilonien dode niet
 vore my in dat ansichte des koninges en ik seg
 ge de koninge de vtleggige **D**o voerde arioth
 danielē snellyken voer de konink ende sprak to
 em **I**k heb gevundē enen mēsche vanden kinde
 rē der auersettinge iude. de de koninge sall seg
 gē die vtlegginge **D**o atwerde dye konink en
 sprak to daniel die daer gelytē was baltazar
 meyustu vorwaer dattu my mogest seggē den
 droem de ik gesien heb en sijn vtlegginge **D**o
 atwerde daniel de koninge en sprak. de heme
 licheyt dye dye konink vraget dye wise en die
 meyster der swarē kunst en dye wicheleers en
 dye daer toerē vpt der lucht en konne is den
 koninge mit vnder wise sunder got dye dat is
 inde hemel dye apēbaert dye hemelyke dingē
 dye welke dye konink nabuchodonosor geapē
 baert heft dye din gē dye tokomēde sint inde
 lesten tide **D**ijn droem en de hefichte dijns ho
 uedes in dijn bedde sint dese **D**u konink begon
 des to gedackē in dijn bedde wat tokomende
 wete na de en tide ende de dar apēbaerde die he
 melyken dingē die wiset dy wat dingē toko
 mēde sint **D**ese hylige hemelicheit is mi geapē
 baert niet doer die wijsheit die in my mee is
 dan inde anderen leuēdigen sunder vp dat die
 vtlegginge de konink geapēbaert werde en vp
 datu bekēnes die gedachte dijns heere **D**u ko
 nink sagest en sie als een grote suyl. **D**ie suyl
 was groot en hoech van lengeden en stunt te
 gē dy en er ansiende was greselik **D**eser sulen
 hoeft was van rode golde en er boest en er ar
 mē van siluer en er buyk en er lenden van eeren
 en er schonen vā pseren. en een deel der voten
 was pserē ende een deel erdest. sus sagest du se
 bys dat een steen affgehouwē wart vandē ber
 ge sunder hāde. en de suyl versloech in erē iserē
 en eren voten ende se vermitterde. do wart to

Danielis

samen toe wrenen dat yseren dye erde metael
 siluer ende golt ende werden verwandelt in as-
 chen mer somer dese dye vp genomen wert vā
 den winde ende geen stede en wart gevonden
 voer en Ende dye steyn dye daer toe sloech de
 suyl is geworden een groet berch en hefft ver-
 uult dat ganse ertike Dyt is dye droem ende
 dye vyllegginge dñns dromes fall ick dy seg-
 gen konink Du byst een konink der koninge
 ende got des hemels hefft di gegeuen dat rijk
 starkede gebot ende ere. Ende alle daer inne
 wonende er sundere der minschen ende dye de-
 re des ackers he hefft gegeuen dye voegele des
 mels in dyn gewalt. he hefft gefaiet vnder dy
 herschop alle dinck Hyerumb du byst dat gul-
 den hoeft ende na dy steyt vp een kleine rike
 dat silueren is ende dat derde rijk is eren dat
 daer heerschoppen fall auer dat ganse ertike
 Ende dat derde rijk is als iseren recht als dat
 yseren minuet ende temet alle dinck: also fall
 dat oock mineren ende toewriuen alle dese din-
 ge oock daerumb dattu gesien heft een de de-
 dell der vote ende der tene ende een yserē de el-
 soe fall dat rike gedeelt sijn dat doch van de n-
 verfen des yseren hiet komē fall. Dat ander yse-
 ren dattu seghest dat gemenget was myt den
 scherue vylt drecke ende dye teen der vote een
 deell yseren ende een deell erden. Soe fall dat
 rike een deell vaste sijn. ende een deell vernich-
 tet. Euer dat yseren dattu sagest dat ghemen-
 ghit was myt der erden ende myt den seixrue
 van drecke. Alsoe werden se gemenget myt de
 menschlyke geslechte. sunder se hangē en met

an recht alsoe dat yseren niet mach gemogēt
 werden myt scheruelen. In den daghen der ri-
 ke fall got dye heimele verwecken een rike dat
 nummer verstuert fall werden. ende des rike
 fall niet werden ghegheuen een anderen volcs-
 ke. Dat fall vermineren ende verteren alle dese
 rike ende dat bliuet ewentlyck nae den du ses-
 ghest dat vanden berge affghehouwen wart
 een steen sunder hande. ende den steen vermin-
 nerde den scheeff. ende dat yseren metaell sil-
 uer ende golt hefft dye groete got den konin-
 ge gewysēt dye dinck dye hiet nae komende
 sint. ende dat gesichte is war ende getruwe is
 dye vyllegginge Dye koninck nabuchdono-
 sor vpell doe in sijn aengesichte ende anbedede
 damelem ende gebot dat men em offerde dat
 offer des laues. Doe sprack de koninck toe da-
 melem Doerwaer uw got is een got aller go-
 de ende een here aller koninge dye daer apen-
 baert hemelike dink want du mogest apenba-
 ren dese hemelicheyt. Do verhogede de koninck
 damelem ende gaff em grote ende vele gauen
 en sette em bauen alle dye prouincyen vā babi-
 lomē enen voeste. ende enen vaget der meist er-
 schop auer all de wise van babyloniē Daniel
 de bat vanden koninge en sette auer de ampre-
 des lades van babyloniē sidrak misak en abde-
 nago. euer daniel bleef in des koninges huse.
 Dat. derde. Capittel. wo nabuchodemosoz
 een gulden suyl sat de dat volk anbedē solde in
 dat middel der stat. welke do sidrack misack
 ende abde nago niet anbeden en wolden: wor-
 den se in enen gloependen onen gowopen.

Die konink nabuchodonosor maecte enē
 suyl van golde inder hogeden. lx. ellen
 bogen ende die wyde. lx. ellenbogen en
 sette se in dat velt des lants van babilonie dar
 na sede nabuchodonosor dat men solde samelē
 die voesten des landes ende meysterichop en
 richteeren ende hertogen ende riddereme yssyge
 ende scholtesen. ende alle die voesten des rikes
 vp dat se quemen to der hilliginge der suyl: de
 nabuchodonosor vpperichtet hadde. Ende als
 die voesten gesamelt waren ende dye meester-
 schop die richteeren die hertogen ende de edele
 mannen ende die besten dye daer waren gesat
 in macht ende voer den gemenen voesten des
 rikes. vp dat sich samelden toe der hyllyginge
 der suyl die nabuchodonosor daer gesat hadde.
 Do stonden si inden ansichte des suyls die na-
 buchodonosor daer gesat hadde. ende die bo-
 de tiep mechtelyken. Men secht uwes volkes
 gellechte ende tongen. so in wat vte dat gi ho-
 ret dat geluyt der basunen ende der pipen. der
 harpen. der schalmeyen des salters. der vedelen
 ende allerleye seyde speels: so sult gy neder val-
 len ende anbeden den gulden suyl. die de konink
 nabuchodonosor heeft vpperichtet. we euet niet ne-
 dervalt ende anbedet. inder seluet stunt fall he
 werden geworpen inden ouen des heten vurs.
 Daer na to hants als all dat volk hoerde dat
 geluyt der basunen. der pipen. der harpen. der
 schalmeyen des salters. der vedelen ende alle
 seyden spel: do viel all dat volk neder ende all
 die gellechten ende sungen ende anbeden de
 gulden suyl die die konink nabuchodonosor
 also hadde vpperichtet. To hant in der tijt ginge
 die caldeesche manne ende beseden de ioden en
 spraken toe den konink nabuchodonosor. Ko-
 nink. leue in ewichydt. Du konink heues gesat
 een gebot dat alle die menschen dye daer hore
 dye stemme der basunen. der pipen. der harpe
 der schalmeyen des salters. der vedelen ende af-
 lerleye seyden spel: dye sullen neder vallen ende
 anbeden dye suyl ende we niet neder en valt en
 anbedet se: den solde men werpen inden gloeyē
 den ouen. Nu sie dye ioden dye du heft gesat a-
 uer dat ampt dijns rikes babilonien sydrack
 misak ende abdenago. Dese mannen hebbē ve-
 smaet dijn gebot. ende se en eren niet dijn gode
 ende se en anbeden niet den gulden suyl dye du
 vpperichtet heft. Daer na geboet nabuchodo-
 nosor in siner grimmichydt ende in sinen toerne
 dat men solde hiet voer voren sidrak mysack
 ende abdenago. Do worden se all toe hant ge-
 voert voer den konink. ende dye konink nabu-
 chodonosor sprak to en. Voerwaer sidrak my-
 sack ende abdenago eet gy niet minen goden
 ende anbedet niet den gulden suyl den ick v-
 gerichtet hebbe: hyerumb nu sijt bereyt in soe

wat stunden dat ghy hoert den gheuyt der ba-
 sunen. der pypen. der harpen. der schalmeyen
 des salters. der vedelen ende allerleye speel: soe
 vallet neder ende anbedet den suyl den yck
 gemaeckt hebbe. It dat ghy niet en anbedet
 inden seluen stunden soe wort ghy gheworpen
 inden gloeyenden ouen: ende we is dye got de
 uw verlossen mach van mynen handen. Doe
 antwoerden Mysack Sydrack ende Abdena-
 go den koninghe Nabuchodonosor. ende se
 spraken. Dat en gheboert vns niet vande a dijn
 ghen dy thoe antwoerden. Hye vns got den
 wy eren dye mach vns verlossen vanden gloei-
 enden ouen. ende van ditten hande o konink
 nabuchodonosor vrien. Ende offte he des mit
 en wyller: soe si dy doch kundych konink Na-
 buchodonosor dat wy dynen gorden niet en
 wyllen eren ende dynen gulden suyl dye du vp
 gerichtet heeft niet en wyllen anbeden. Doe
 wiert dye konink Nabuchodonosor veruult
 van toerne ende verwandelde sijn aenghesichte
 vp Sydrack Mysack ende Abdenago. ende
 gheboet dat men den ouen solde hietten seuen
 maell hietter dan men plach. ende effchede de
 aller starckeste mannev van synen hten dat
 men Sydrack Mysack ende Abdenago solde
 werpen myt ghebunden voeten inden gloey-
 enden ouen. ende alcohant worden dye manne
 gebunden an e arme ende geworpen mit mid-
 del des gloeyenden ouen myt schoen ende myt
 clede. waer de konink gebot se dat to dwak
 Dye ouen was seer ghehet ende dye vlamme
 des vurs dode dye mannen die sidrak mysack
 ende abdenago inden auen geworpen hadden
 ende dese drie mannen sidrak misak ende abde-
 nago wellen mit middel den ouen des berende
 vurs gebunden. Dat hiet na volget en vnde
 ick niet inden hebreischen token. Ende se wan-
 delden inden middel der vlammen louende got
 ende benedinde den heren. Do stunt azarias
 dat is abdenago. Lende bedede. also ende dede
 sinen munt vp inden middel des vurs en sprak
 Benedijt sijstu here vnsere vader ende louelyk
 en gloriose is dijn name in die werlt. want du
 bist rechtuerdich in allen dattu vns gemacke
 heft ende alle dijn wercken sijn waer ende alle
 dijn wegen recht. en all dijn gracie sijn waer.
 Dijn gherichten heuestu ghemaket. want in
 allen dingen dy du vp vns haest gebracht
 ende vp Iherusalem dye hyllygn stat vnsere va-
 dere. want inder waerheyt ende in gheriche
 heuestu ghedaen alle dinck vnsere sunden
 wyllen. Wy hebben ghesundyghet ende lofs-
 lyken ghedaen in den wy wyken van dy ende
 misdoen in allen ende hebben niet gehort dijn
 gebode ende niet bewaert noch ghedaen als
 du vns heuest geboden. vp dat vns wael wete

Bycruin alle dink dye du heuest gedaen auer
 vns. ende alle dattu vns heuest gedaen dat he
 uestu gedaen in dinen waren gericht. ende be
 uestu vns gegeuen in dye hant der suoden vian
 de ende aller losseste auertredere. Ende heuest
 vns gegeuen den aller lossesten vntrechtuerdy
 gesten koninge bouen alle errike. Ende nu en
 kunnen wy niet vpdoen den munt. Wy sijn ge
 worden een verscheminge ende schymp dinen
 knechten ende den dye dy eren. Wy bydden
 leuere vns niet. **Den vyanden**. Lewichlyck vmb
 dines namen wille. ende met en verstrouwe dy
 restamete. ende niet neme dijn barmherticheyt
 van vns vmb dijn lyeuen. **Abrahams wille.**
 ende **Psaac dijn knechtes wille.** ende **Isra
 hell.** dat is **Jacob.** ende dines hyllygen wyl
 len den du heuest gelouet ende gesproken dat
 du woldest vermeereren eren saet als dye steenen
 des hemmels ende als dye sant dat daer is au
 den ouere des meers. want here wy sijn vromp
 ter mere wen alle heyden. ende sijn demodych
 huden inder gantzer werlt. vmb vnser sunden
 wyllen. ende niet is in deser tijt een vorste off
 te een hertoch. offte een propheet. noch bernē
 de offer noch offerhande. noch offer noch ene
 stede der erster vrucht voer dy. vp dat wy mo
 gen vinden dijn barmherticheyt. **Suder** in enē
 bedruckeden moede. ende in den geyste des de
 moedes mogen wy werden vntfangen van
 dy. Als in enen bernenden offer der styren. en
 de der weddere. Ende als in dusent der weter
 lammere. Alsoe werde huden vuse offer in dy
 nen aensichte. dat dat dy behage. want geyn
 verscheminge is in den dye in dy betruwen.
 ende nu volgen wy dy in gantzen herten. ende
 vruchten dy. ende wy soken dijn aenghesichte
 met verschemen vns. sunder doe myt vns na di
 ner sachmodicheyt. ende nae der manichuol
 diecheyt dimer barmherticheyt. ende lose vns in
 dinen wonder werken. Ende here gyff ere di
 nen namen ende alle moren se werden versche
 met dye boesheyt bewysen dinen knechten. **Se
 moten** werden verschemet. **dat is se motē wer
 den bekijrt van een sunden ende quaethede vnt
 penitencie toe doen ende dye bekennen.** in di
 ner almechtheit. ende ere starkede motē wer
 den vernichtet. vp dat se weren dattu byst dye
 here got allene. ende glozose auer den vimme
 tink der werlt. Ende des koninges knechte de
 se in dat vuyt geworpen hadden leren niet aff
 den ouen toe herten myt werke ende myt vlasse
 myt peke myt sprockelen. Ende dye vlamme
 sloech vnt den ouen xlix ellenbogen. ende ver
 brande die by den ouen stunden vanden caldeē
 Dye engel godes streech neder myt azarias en
 myt sinen gesellen in den ouen ende sloech dye
 vlamme des vurs vnt den ouen. ende makede

dat myddel des duens als effen wint dye dan
 we bringet. ende dat vuir ee roerde se aller dinn
 gen niet noch en bedrouede se niet. ende en des
 de en genen schade. Ende doe loueden dese drie
 els vnt enen monde ende eerden ende ghetene
 dyeden got in den ouen ende spraken. **Gebenes**
 dyet bystu got vnser padere ende louelyck ende
 gloriose ende sere verhoget inder werlt. **dat**
is in ewycheyt. lende gebenedyt is dijn name
 dimer eren dye daer is hyllych ende louelyck.
 ende sere verhoget inder werlt. **Gebenedyt**
 bistu in den hyllygen tempell dimer glozien en
 de louelyck ende sere glozose inder werlt. **Ge
 benedyt** bystu in den throne dynes rikes. en
 de sere louelyck ende sere verhoget inder werlt.
Gebenedyt bystu dye du suyst dye affgrū
 de. ende sittest vp cherubin ende louelyck ende
 sere glozose inder werlden. **Gebenedyt** by
 stu in den fyrmamente des hemmels ende loue
 lyck ende sere gloriose inder werlden. **Alle** gy
 werken des heren gebenedyt den heren. louet
 ende verheuet em inder werlt. **Gy** engelen des
 heren gebenedyt den heren. louet ende verho
 get em in den werlden. **Ghy** hemelen gebene
 dyet den heren. louet ende verhoghet en in den
 werlden. **Alle** gy wateren dye vp den hemmel
 sint ghebenedyt den heren. louet ende verhe
 uet em in den werlden. **Alle** ghy krafften des
 heren gebenedyt den heren. louet ende verhe
 uet em in den werlden. **Sonne** ende mane gebe
 nedyt den heren. **Ghy** sternen des hemmels
 ghebenedyt den heren. **Alle** regenen ende dau
 wen gebenedyt den herē. **Alle** geysten godes
 gebenedyt den heren. **Duyt** ende hytre gebene
 diet den heren. **Somer** ende winter gebenediet
 den heren. **Dauwe** ende ripe gebenedyt den he
 ren. **Doest** ende kelde gebenediet den heren. **Ha
 gel** ende sitee benedyt den heren. **Nacht** ende
 dach benedyt den heren. **Licht** ende duyfster be
 nediet den heren. **Elyem** ende wolke benediet
 den heren. **De** erde benedie den heren. **See** loue
 ende verheue en in den werlt. **Berge** ende dall
 benediet den herē. **Alle** dat gruende vp der erde
 benediet den herē. **Gy** bozne benediet den herē
Meer ende water benediet den herē. **Waluisch**
 ende alle dat dat beweget wart in den waterē
 benediet den herē. **Alle** gy vogelen des hemels
 benediet den herē. **Alle** deyt en rindere benedy
 et den herē. **Gy** kindere der mmischen benediet
 den herē. **ysrahel** benedie de herē. loue ende ver
 heue en inder werlt. **Gy** priesteren des heren
 benedyt den heren. **Gy** knechten des heren be
 nedyt den heren. **Gy** hyllyge en oetmodige vā
 herten benedyt den heren. **Gy** geyste en selen
 der rechtuerdyghen benedyt den heren. **Ana
 nya** **Azaria** mysaell ghebenedyt den heren.
Louet em. ende verhoghet em in der werlden.

want he vns verlost heeft vander hellen ende heeft vns salych gemackt vander gewalt des doodes ende heeft vns gelofet vanden myddele der berneder vlammen ende vanden myddele des vuyrs heeft he vns verlost. **W**y belyen de heren want he gued is want sijn barmherticheyt is in ewycheyt. **A**lle gy geystelyken bene dyet den heren got der goden louet ende belyet en want in alle den werlden is sijn barmherticheyt. **A**ldus wte en heeft men niet inden hebreeschen token ende wat wy hebbē gesat dat hebben wy auer gesat vit der auersettinge theodotionis. **D**oe verschrack dye konink nabuchodonosor ende stunt snellyken vp ende sprack myt sinen ouersten luden. **H**anden wy niet dye man gebunden int myddel des vuyrs. **H**e at woerden den koninge voerwaert konink. **D**oe sprack dye konink. **S**iet ick sie vier mīschē vut bunden ende wanderen inden middele de vurs ende gene verquettinge en is in en ende de gestaltis des vyerden is gelijk den sone godes. **D**oe ginch dye konink nabuchodonosor thoe den loke des gloyenden auens ende sidrak my sack ende abdenago knechte des hogesten leuendygen godes gaet vut ende komet her. **T**o hant soe gingen se vut den myddele des vuyrs ende dye voesten ende dye meysterchop waren gesamelt ende dye richteren ende dye ouersten des koninges. **S**agen dese lude. **A**lsoe dat dat vuyt geen gewalt en hadde gedaen in eē lichaem ende niet een haer eres houedes verbrant was ende ere broke en waren niet verwādt. **D**at is noch vanden vuyre verbrant noch vanden roke geswartet. **L**ēn dye roke des vurs auerginch se niet. **D**oe sprack nabuchodonosor myt luder stemmen. **G**ebenedyct is de got sidracks mysacks ende abdenago. **D**e dat heeft gesant sinen engel ende heeft verlost sinē knechte dye an em gelouen ende dat woert des koninges hebben si verwandelt ende hebben auer geleuert eren lichamen vp dat se niet en deen den andere n goden ende niet an en beden enen anderen got dan eren got. **H**yerumb hebbe ick gesat dyt gebot dat alle volck ende geslechte ende we daer sprickt beschempinge weder den got sidrack mysack ende abdenago die fall ver gaen ende sijn huys fall werden verstorēt wāt gheen god en is dye alsoe salych maken kan. **D**oe satte dye konink sidrack mysack ende abdenago auer dat lant babylomis. **E**nde dye konink nabuchodonosor schreeff to allen volke heyden ende tonghen dye daer woenden in der gantzer werlt. **V**rede dye werde uw geme ret. **w**eret dat dye ouerste got heeft wonder wracken gewercket in my. **H**yerumb behaget dat my dat ick sijn teykenen voertkundyge want se groet sijn ende sijn wonder wercken.

want se stark sint ende sijn rijk eē ewich rijk is ende ende sijn macht van gelle. **H**er toe ghe slechte is.

Dat vyerde Capittel. **w**oe Daniel Nabuchodonosor den konink sinen dromen vrlacht. **D**aer he in gesien hadde den groten boom daer doet verstaen wart dye nederual des koninks ende wo die konink daer na den heren bekant.

In nabuchodonosor was rastende in minen huys ende groeyende in minen pallas ende sach enen drome dye my verwerde ende mine gedachten in minē bedde. **E**nde dye gesechte mijns houedes hebben my verwert ende doet my ghinck vut een ghebor dat men voer my brochte alle dye wysen van babylomen vp dat my apenbaerden dye vut legghinghe des dromes. **D**aer nae ghynghen in wichelet meyster der swarter kunste de caldeer ende dye waersegghers ende ick voertel lede en den drome ende se en seden my niet derytlegghinghe alsoe lange bys dat damel voer my quam des name was balthazar na den name mijns godes. **D**ye den gheyst der hyllygen gode in sich hadde ende den drome sede ick voer em. **B**althazar een vorste der waersegghers want ick weet dattu heuest den gheyst der hyllyghen goede in dy ende alle verborghenheit en is dy niet vimmogelyck. **D**ye ghesichte myner drome dye ick hebbe ghesien ende sijn vut legghinghe vertelle my. **I**ck sach in minen bedde enen boom inden myddele des erticks ende sijn hoghe de was hoech ende groet en stark ende sijn hoechde roerde den hemel ende dat angeichte was an dat eynde der gartzer werlt ende sijn bladeren waren sere selhoene ende sijn vruchte was soe groet ende dye spys aller dinghen was in em vnder em woenden dreyt ende woorme ende beesten ende in sinen twygheren mistelden dye voghelen des hemels. **E**nde van em wart gevoedet alle vleysche. **I**ck sach inden gesichte mijnes hoefdes ende siet een wechter ende een hyllyghe steech vanden hemel neder ende repe lude ende sprack aldus. **V**ader smidet den boom ende besmidet sijn twyghere ende afflaet sijn bladeren ende verstrouwet sijn vruchten soe vleen dye drey dye vnder em sint ende vken dye voghelen van sinē twygheren. **P**ododoch sader dat fact siner wortelen inder erden. **E**nde dye werde ghebunde myt enen ysere en myt enen ertē bande en in den kruden dye buten sijn ende myt den dauwe des hemels werde genettet ende mit de de te is sy deil vder een krude des erticks. **S**yn herte wart gebutet vū eens mēschē herte wert en gegeuen ende seuen tēde. **D**at sint seuen iare.

Danielis

weident verwadelt vp em. **N**a dem oedel der wechtere dat is der engele. **L**is dat g'ewysfet die rede en die biddinge der hillige bijs dat de ouerste hereshope in dem rike der mynschen. **E**nde wem hy wylt dem gijff hy dat: ende de alre oytmodigesten mynschen setret hy daer. **D**esen droem hebbe ick Nabugodonosor ghespon. **E**uer du balthasar segge my endilichen die vyllegginge. **W**ant alle die wysen mynicks en konnen my niet geseggen die vyllegginge. **E**uer du kenst dat wall: want die geist der hilligen goede is in dy. **D**o begunde danyel dye dar hiet balthasar hemelike to dencke vnder sich wal eyn stunde ende sine gedanche bedwueden. **D**o sprack die koninck. **B**althasar die droem ende die vyllegginge fall dy niet bedrouen. **B**althasar antworde ende sachte. **O** myn here die droem is myt den die dy hate ende sin vyllegginge is voer dynen vianden. **D**en hogen boem ende den stecken den du segest des hogede reckde bijs an den hemel end sin angefichte ouer all ertrick ende sin twyger alre schoenste ende sinre vrucht vyl ende dye spysse all in em. **D**at vnder woende die dypere des wldes. en in sinen twygeren die vogel des hemels. **H**stu koninck die groet gemaeckt bist ende heues to genomen ende dyne groet heyt heft gewassen ende heft gereket bijs an den hemel. ende dyne gewalt in dat en der gaser weest. **M**er dat die koninck sach den wechtere ende den hilligen neder stygen van dem hemel ende spreken. **H**ouwe aff den boem en delen en nochtant die gruntheyt der wortelen later in der erden. **E**nde werde gebunden mit yseren ende myt erten vnder dem krude van buren ende werde besprenget myt dem douw des hemels. **M**yt den wylden dypere fall sijn weyde sijn bijs dat seuen tijde ouer en verwandelt sijn. **D**it is de bedudige der sentencien des hoeste die dar kumpt vp mynen heren de koninck. **S**e werden dy verwerpen va den luden end dyne woenigewert sijn myt de beste en myt de wyl den dypere. **E**nde du werst ethen houwe als eyn offe. ende weest begoeten myt dem douw des hemels ende seuen tijde werdent verwandelt vp dy bijs dat du bekenst dat die alre hogeste hereshapt ouer dat rick der lude. **E**nde wem hy wylt dem geuet hy dat. **E**uer dat hy gebot dat die goenheyt der wortelen des boems solde bliuen. dat is dat di dat rick weert bliuen als du bekenst die hemelsche macht. **H**irumb koninck myn raet behage dy en din sunde loese myt almiffen en dyn boesheyt mit webarmynghe der arme by auenture got vyl gijff dy dyn sunde. **A**lle dese dynck quamen ouer nabugodonosor de koninck. **N**a den ede van twelf maende gynck die koninck treden

in dem sale van babilome. **D**o antwoorde de koninck. **E**n is dit niet babilon de grote stat de ick heb gebouwet to eyn huyse des ricks end in der cracht mynre stercken ende in der glori en mynre schoende. **E**uer do deser worde ghe noch was in des konincks munde. **Q**uam eyn steme van dem hemel. **K**oninck nabugodonosor men sprick to dy. **D**yn rick fall gaen va di en se sullen dy vylt werpe van de luden. en myt den wylde dypere ende beesten fall dyn woenige sin. ende du salt ethen houwe als die offen. en seue getijde sullen werden verwadelt vp dy bijs dat du bekenst dat die ouerste hereshapt ouer dat rick der lude. **E**nde wem hy wylt de gijff hy dat. **I**n der seluer stunt wart die rede veruult ouer den koninck nabugodonosor ende hy wart geworpen vylt den luden en aeth houwe als eyn offen. en myt dem douw des hemels wart sin licha geuuchticht bijs sin haere woffen in gelicknis des adelers. en sijn neghele als die negele der vogel Hirumb na de ende deser dage. **I**ck nabugodonosor hoef vp min ogen in den hemel ende myn sijn wart my weder gegeuen. ende ick gebenedijede de alre hogesten ende lauede ende glorificerde de die dat ewelick leuet. **W**ant sijn macht is ewich end sin rike van gellechte to gellechte. **E**nd all dye bewoeners der erde werde vrachret voer em als niet. **W**ant hy na sine wyllen deyt so wal in den kreften des hemels. **D**at is in den engelen. **L**als in de die dar woenen vp der erde. **E**n nyemant en is die weder sta sinre macht en to em spreke. **W**arumb heffstu dat ghedaen? **I**n der tijt kijerde weder to my my sijn en ik qua weder to der eren en schoenheyt myn ricks. **E**n myn gestalmeis qua weder to mi. **E**n min ouerste lude end die meesterschap sochten my wederumb. end ick wart weder gesat in myn rike en myn groetmachticheyt wart noch groeter. **H**irumb nu ick nabugodonosor noch leue laue en groetmake en glorificer de konink des hemels: wat sin wege wat sint en sin werke rechtuerdich. en alle die dar waderen in homoe de mach hy vernederen.

Dat. v. ca. **D**o balthasar vylt den vate des heren de wijn drack dar doet sin rike va em genoeme is: doer die schrifft der hat welker besrecknis daniel vylachte. en woe in der seluer nacht balthasar doet geslagen wart.

Balthasar die koninck mackde ey groete wertschap dusenden sine ouersten: en ngelic ma drack na sinen alder. **D**o gebot als nu druke was de konink dat me solde her bringe de gulden en silueren vate dye sijn vader Nabugodonosor genaeme hadde.

vyt dem tempel die to iherusalē was. **O**p dat dat die koninck ende sin voesten sijn huysfrouwen ende sijn bisleperschen dat vyrt drucken **D**o worden her gebracht gulden ende silueren vate die to iherusalē vyrt dem tempel genomē waren end dat vyrt drucken die koninck en sijn voesten sin huysfrouwe en sijn bislepersche. **S**e druncken den wijn ende loueden er siluere ende gulde ysaren ende eren holten en steynen goede. **I**n der seluer tijt apenbarte sich vinge te als eyne rechter hant eyus mynschen ende screeff tegen den kädeler buyten in die wāt des konincks saels. **E**n die koninck sach die lede s hāt die dat schreeff **D**o wart dat āgesichte des konincks verwandelt ende sin ghedancken bedroueden en ende die bende sinre nyeten worden gelost en sin kne slogen sich to samen **D**o schreyde die koninck hartliken dat men solde in voren die wysen warlegghers ende caldeer **E**n sachte to den wysen van babiloniē **H**o wie dar lest dese schrifft ende my apenbart er vyrt leggyngē. **D**e fall gecleydet werden mit purpuren ende fall hebben eyne gulden half bant in sinen halse ende hy fall sin die derde in mynen rike. **D**o gynge in all des koninges wisen. mer se en kunden niet gelesen dye schrifft ende sijn vyrt leggyngē apenbaren. **H**irumb wart balthasar ser bedrouet ende sin āgesichte wart verwandelt ende sin ouerste lude worden bedrouet. **D**ie koninck ginck in dat huys der wertschapp vmb der sake wyllē die dat gescheet was mit dem koninck en sine voeste ende sprack **E**welike leue koninck laet dy nyet bedrouē dyn dāken ende laet sich dyn āgesichte niet verwandelen **D**ar is eyne man in dem rick de hefft den geyst des hilligen gaeds in sich **E**nde in de daghen dyns vaders is geuundē clockheyt ende wisheyt in ein. **W**ant die konink nabugodonosor dyn vader hefft in gesat to eyne voesten der calder ende to euener ende waerheyt ia dyn vader. **O** koninck want in ein sint geuunden eyne wijder **V**an bekantemē **I**geyste wisheyt voestāt ende vyrt leggyngē der drome ende apēbatinge der hemeliken dinge ende vntbyndinge der gebunder. **D**ese sint all geuūden in emz dat is in **D**aniēle de welken die koninck gaff eyne namen ende hiet en balthasar. **H**irumb so werde nu da getopen en hy secht dy die vrt leggyngē. **D**o wart daniel geuoert to den konink en dese voescereuē konink sprack to em. **H**istu daniel van den kyndē der geuēcknis **J**udez den myn vader hefft geuoert vyrt den ioedeschē lāden **I**k hebbe gehoort van dy dat du de geist der goede in dy hefft en grote wisheyt en veruufft en clockheyt is in dy vūden **E**nde nu sint gekomē v. x. my wyse wychelet op dat se lesen dese schrifft en leggē my die vyrt leggyngē end

se en kunnē my niet geopē den sijn deser reden **E**uer nu hebbe ick van dy gehort dattu kanst vyrt leggen verborgen dynk en gebunde dink vntbinden. **H**irumb off du machst lesen dese schrifft ende my wysen sijn vyrt leggyngē: soe saltu myt purpuren werden gheclept. ende eyne gulden half bant saltu hebben vmb dinen hals. ende du fallt sijn die derde voerste in mynen rike. **D**anpell antwoorde hie toe voer dem konynghe. **D**yne gaue bliuen dyn ende de gaue dyns huys giff eyne anderen. **M**er dese schrifft wyll ick dy lesen koninck ende die vyrt leggyngē wyll ick dy bewysen **O** konink got die alre hogeste der koninge hefft gecheue dinen vader **N**abugodonosor grootmakynghe glozie ende ere. **E**nde doer die groctheyt de hiem hadde gegeuen alle volck gheslechte ende tungen beueden ende vruchten en. **E**nde wen hy wolde den doede hy. ende welck hy wolde die sloch hy. ende wen hy wolde den verhoede hy. ende wen hy wolde den wenederde hy **M**er do sijn herte verhaueu was ende sijn geist verhardet was toe dem homoede: do wart hy af gesat van dem stoel sins ricks ende sijn glorie wart van em genoemen. **E**nde hy wart vyrt gheworpen van den kynderen der mynschen. **E**nde sijn herte wart gesat myt den besten ende myt don wylden eselen was sijn woeninghe **E**nde hy aeth houw als eyne offen. **E**nde sin lychaz wart gheuuehet myt dem douw des hemels. **H**is dat hy bekande dat dye alre ouerste macht hebbe in dem rike der mynschen. ende wen hy wyll den setter hy dat ouer. **E**n ok du balthasar sijn soen en hefft niet veroytmoedicht dyn herte na de du dese all wall wysteft. **S**under du hefft dy verheuen wedder den heren des hemels **E**nde die vate byns huys sint voer dy gebracht. **E**nde du ende dyn voesten ende dyn huysfrouwe ende dyne bisleperschen hebben dat vyrt wjn gedruncken **E**nde dyn silueren ende gulden goede ende die eren die ysere die holten ende die steynen die nyet syen noch hoden noch volen die heffstu gelauet. **M**er got die dat hefft dynen adem in synre gewalt end alle dyne weghe: den en heffstu nyet geert. **H**irumb ys dye hant van em ghesant. **D**yt is die schrifft dye gheschreuen ys. **M**ane **T**ethel **P**hates. ende dije is die vyrt leggyngē der reden. **M**ane: got hefft getalt dyn rike ende hefft dat veruult. **T**ethel dat ys gelanghen in die wage ende gheuunden myn hebbende. **P**hates **D**ijn rike is gedeylet ende ys gegheuen den vāueden ende den van persen. **D**oe gebot die koninck dat men **D**ameli antoge eyne purpuren kleet ende eyne gulden half bant wart em an sinen hals gedaen. ende wart gekundicht vā em dat hy hedde die gewalt ende die derde we

re in dem rike. Ende in der seluē nacht wart die koninck balthasar vā den caldeer wēslagē. En darius van meden trat in sin rike. en was twe ende seltich iaer alt.

Dat. vi. ca. Wo die ouersten danielē beschuldichden entegen den koninck. ende woe daniel darumb geworpen wart in die kuyl. 8 lewen. ende woe en die engel ghaeds dat vyt verlosse.

Dat behagede dario ende hy stalt ouer sin rike hondert ende twynlich ritmeystere vp dat se waren in sinē gansen rike. ende ouer die satte hy dre voosten. ende vā den was daniel eyn. vp dat em die ritmeystere deden tekenschap vp dat die koninck geyn bedroffnis en hedde. End daniel ouertrat alle die voosten ende ritmeystere. wāt de geist gaeds was i em groter. Dat na dachte die koninck en to setten ouer all sin rick. En die voosten ende die ritmeystere sochten eyn oersake i danielē tegen den koninck. ende kundē geyne schult off schaede weder en vintē. na dem male dat hy getruwe was en geyne schult noch waen in em vunde was. Do spraken dese manne. Wy en vinden geyn oersake in desē danielē. sinder alleyn in der ee sins gaeds. Doe spraken die voosten en die ritmeystere dē koninge ende spraken aldus to em. Koninck Darius ewelick leue all die voosten dyns riks end meysterichap en amptlude ēde richtere hebbe eynē raet angēgaen dat dat vytga eyn keiserlik gebot en gesette. Dat alle die dar bidden eynē bede vā welcken guede off mynschē bijs to den dertichstē dagē. besunder vā dy konik dat die werde geworpe in die kuyl der lewen. Hi nū koninck bestedige dit ordel en schieff dat gebot vp dat dat niet verwādelt en werde dat gesat is van den vā meden end vā persen. vp dat nyemāt gebeme ouer to tredē dat ghebede. Dar na satte die koninck darius vp dat gebot ende bestedigede dat. Do dyt daniel vernam do gynck hy in sin huys en in dē reuenter dar die vinstere apen waren en toegde sin knecht to dren tijden in dem dage tegen iherusalē en anbedde en tegete tegē sinē got als hy plach to doen. dar die māne wardet sinre nauw end vonden danielē bedende en biddede sinē got end gynge to dem koninck end spraken van sinē gebades wegen. Koninck hestu niet ghesat dat al die mynschen die ymant bidden van gaede of van lude bijs an dē dertichsten dach sinder dich koninck den solde men senden ynt der lewen kuyl. Die koninck antwoorde en. de rede is war na dem gesette der vā meden ende der vā persen dat mē niet outwēde en mach. Do

antwoorden se dem koninck en sprakē. Daniel vā dē kindere der geuekēschap der iode die en hefft dyn ee met geacht noch dyns gebades dat du hefft gesat. Sinder to dren getijde yn dem dage so bedede hy in sinē gebede. Do dat wart die koninck hoorde do wart hy seer bedroet en satte sin herte voer danielē vp dat hi en losede. En bijs to dem nedergange der sonne az bedde hy vp dat hy en verlosede. en die manne vernemē dē koninck en sprakē to em. Koninck. Wete dat dat recht der van meden en vā persen is dat. all ordel dat die koninck bestedicht dat mē dat niet moge verwādelt. Do gebot de koninck ende vonden danielē her en woepen in die lewen kuyl. Do sprack die koninck to danielē. Dyn got den du erst alle tijt die sall dy verlosen. Do wart gehaelt ey styn en wart gelacht vp dat loek der kuylē. Den welken dyē koninck tekēde myn sinē vingerlin en myt dē vingerlyn sinre ouersten vp dat niet gescheghe tegen danielē. En die koninck gynck in sijn huys en gynck slapen sinder eten en geim spi se en wart voer en bracht en voer so gynck die slapen vā em. Do stont die koninck vro getinge vp ende gynck to der kuylē der lewē to danielē en mit scheyn der stēme riep hy en sprak to em. Daniel eyn knecht des leuendige gaeds dijn got dem du dyenst alle tijt. meynstu icht dat hy dy verlosen mach vā den lewē. Daniel antwoorde dem koninge en sprack. Koninck leue in ewicheyt. Mijn got hefft gesant sinen engel ende hefft to gestoten die munde der lewē ende se en hebben my niet geschiedicht. wantē voer em is rechtuerdicheyt geuonde in my. End ick hebbe by dy koninck nye penige boesheyt gedaen. Do wart die koninck seer verwouwet en gebot danielē to laten vyt der kuylē der lewen. Do wart daniel vytgetagē end geyn quetsinge an em geuūden wart. wāt hy gelouede an sinē got. Do hiet die konik voer em brengē die māne die danielē besacht hadden. en wordē mit ēre huysfrouwen en kindere geworpen in de kuyl der lewē. En er se quame vp dat pauimēt der kuylē. so grepen se lewen en to reben er beyne. Do schreff koninck dario. all den volcke geslechte en tungē die dar woēden in der gantzer werlt. vrede werde uw ghemett. Vā mi is gesat eyn gebot dat all die dar sint in des keysers rike en koniges rik die sullē vruchte en beuē dē got danielis. wāt hi is leuē dich en ein ewich got en sin rick wert niet verstoet en sin gewalt is ewich. hi is ein loser en salichmaker en deyt wēde en wūderwerke in dē hemelē en in der erde. de danielē verlost hefft vā der kuylē der lewē. Dar na bleef daniel bijs to dē rike dario en to dē rike cyri vā persen.

Dat vij. ca. Is van de wonderlike gesichte die Daniel sach van den vier winden die en te gen eyn ander stredē. En van den vier dieren van welckē dat ieste die gesteltis hadde eintre leuwinnen myt vlogelen eynre aren. dat ander eyns leuards myt vier hoefde end vier vlogelē. sunder dat vierde en hadde geen sunderlinge gesteltis eyniger bestē. En woe doer dese vier dyere: vier rick verstan werden. Als der caldeer. der vā meden. vā persen: dat rick allerādi ende dat rick der greken. en dat rick der romer.

In den iersten iar balthasar des konincks van babilonē sach daniel eintre droem. Dat gesichte sijn hoefdes in sinre slaepkamer. de droem beschreff hy en begrepen mit kortē woerde end sprak. Ick hebbe gesien in minē gesichte in der nacht dat vier wynde kriegeden in de groten meer ende vier grote bestē stegē vut de meer vā māingerlope ghesteltis. Dat ieste dyer was eyn lewinne en had eyns adelers vlogelē. en ik sach dat hijs sin vlogelē vutvelē en wart gehauen vā der erdē en stunt vp sinē voetē als eyn mynsche ende sin herte wart em gegeuen. Dat ander dyer was als eyn bare en stont toeder siden. ende drie schiekinge wāre in sinē mūde. dat sint die rike. lende in sinē tandē. end se fedē to em. dat was to eynē koninge van dem rike. Stāt vp en ethwele vlesches. Dat na sach ick eyn ander dyer eynē lebarde ghelick. ende hadde vlogel vnet als eyn voghel ende hadde

viet hoefde en macht was em gegeuē. Dat na sach ick in eynen gesichte des nachts. En spet dat vierde dyer was gruwelick en wonderlik ende starck. ende hadde grote pserē tande end veras en verheerde ende dat ouenge tot rat ijd mit den voten. Ende dat was de anderē dyeren angelick die ick voer gesien hadde. en dat hadde tyen hoene en ick marckte die hoene en eintre kleyn ander horn gynck vut van den myddel der hoene. En drie van de iersten hoene wāre aff gestotē van sinen angelichte. Ende sin ougen waren als mynschē ouge in de hoene. end eynē munt als eintre die dat sprack grote dink. Ick sach to hijs die throne woerde gefat ende die aldeste vā dagen die sat vp den throne. en sin kleyt was wytter dā die snee. En dat haer sin hoefdes als reyn wolle. En sin throen als vlam des vuyres. En sin rader als bernēde vuit ende eyn vuyrich siell horn gynck vut van sinen angelichte. Ende dusent mael dusent dyot den em. en tien mael dusent hūdert dusent stōden by em. en sat to gerichtē ende die boeke sin vpgedaen. Ick sach to doer die stemme der groten rede die dat horn sprack. En sach dat dat dyer was geslagen en sin licham verginck en wart dem vuyt ghegheue to verberne. En den anderē diere wart genomē er gewalt. ende en was gefat de tit ers leuēs vā tide to tide. Hijs sach ick in de gesichte der nacht en fiet mit de wolkē des hemels quā ey als des mische soen en quā hijs to de alden der dage. En offerde en i sin āgesicht en gaff em gewalt ere en dat rik

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off. The text is dense and written in a medieval script.]

[Marginal notes on the right side of the adjacent page, partially cut off.]

ende all volck ende lude sullē omdyene. **H**in ge-
walt was eyn ewige ghewalt die em nyet fall
werden affghaelt. ende sin rick vergeyt nyet.
Mijn geyst verschreckde sich. **I**ck daniel byn
verschreckt in desen dyngē. ende dat gesichē
myn hoefdes dat verueerde mi. **D**o giack yk
to eynē die dat vmb stunt en vragede die war-
heyt van em vā allen desen dngē. en hy sach-
te my die vyleggynge deser rede en leerde mi
Dat dese vner grote dijer vijer rike die vpsā
sullen vā der erden. **D**ie hilligē des alre hoge-
ste gaeds sullē dat rike nemē ende sullē dat rick
besieten in ewichheit. **D**ar na wolde ick vlitlike
weten van dē vijerde dyere dat den anderē seer
ynghelick was en seer gruwelik en sin tande en
clauwen pseren wāt en veras en torete en dat
ouerge to trat ijd myt dē voere. en van dē tien
hoerē dē dat had vp sin hoefst. en vā den an-
derē hoeren dat em vp gegaen was er die dre
hoerne aff velle. **E**n vā den hoerne dat ogē had
en eynē munt die dat sprack grote dynk ende
groeter was dan die anderē. **I**ck sach to en fiet
dat hoerē maekde eynē stent entegē die hyl-
gen en weder stont en bys die aldevan dagen

quā. en dat gerichtē gaff des hilige en des ho-
gen. **E**n die tijt quā en de hilige dat rick behel-
den en. **D**ie engel sprack also met **D**at vierde
dier wert dat vierde rike in der erde dat groet
wert dan all rike en vertret die gemeyne lant;
en totret all lant en verminnet se dat na tien
hoerne werde. **r**. koninge des ricks en eyn āder
steyt vp en wert mechtiger dā die ierste. ende
die fall vernederē die dre koninge. en hy sprekt
rede regē den ouerste. en die hilligē des hoge-
ste to wriuet hy. en hy meynē dat hy mogewe
mandelē de tijt en die ee. **E**n se sollen werde ge-
geuen in sin hant bys to der tijt en tijde en le-
ste der tijt. **O**p dat gerichtē fall hy sittē vp dat
die macht werde enwech ghenomē en werde
to wreue en vrega bys an dē ende. **E**uer dat ri-
ke ende die gewalt en die groetheyt des ricks
die dat is vnder all dē hemel de sal werde gege-
uē dē volke der hilligē des alre hogeste welks
rick ein ewich rick is. en all koninge sollē em
dyenē en gehoosam sin. wāt hy is dat ende des
wordes. **D**es engels de mit daniel sprak. **I**ck
daniel werde seer bekūmert in mynē gedanche
en myn aengesicht wart verwādelē in my. ende
dese woat bewarde ick in mynen herten.

Dat. vij. ca. wo daniel in der yfionē dē en-
gel gaeds anbede do hy sach dē bock mit den
grote hornē en den weder mit cleyne hornē te
gen en anderen sich vprichten kiuende tegē de
vner wijnde ende rike der erden.
In dē derde iaer des ricks des konincks balta-
sar: apenbaerde sich my eijn gesichē. **I**ck daniel
na dē dat ick gesien hadde in dē begynne sach

ik in minē gesicht do ik was vp dē slove susis.
dat dar licht in dē rick elā. **I**ck sach in minē gesi-
chte dat ickwere vp der portē vlay en hoefst vp
myn ogē en sach. en fiet eyn weder stont voer
an dē broke en dese hadde hoge hoerē dat ey-
ne hoget dā dat ander en langer. **D**ar na sach
ick dē weder stotē mit dē hoerē wedder dat
oeste en westē en weder noerde en sude end alle

dier en mochten em niet wederstan noch werden gelost van sine hande. En dede na sine wylle en wart verhoget: en ick verstant. **D**ar na qua ein buck der seggen va de weste vp de angeichte der gäster erde en worde niet dat ertick. Die buck had ock em groot horn tussche sine ogen en qua bijs an den wedder de die hoornre hadde de ick sach stan vor der porten en liep to em in eyn groet loep sine sterckde. **D**o hi qua hy den wedder: wart hy tornel in em ende sloch de wedder en minnerde em sin twe hoornen: en die wedder en konde em niet wederstan. **D**o hy en hadde geworpē vp ertick do trat hi en en nyemat en mochte en weder losen va sine hant. Die buck wart seer groet: en als hy gewassen was wart to braken dat grote horn en wossen vier horne dat vnder doer die vier wyden des hemels ryt eyne va den is vrtgegan gen ein kleyn horn end is worden groet tegen dat suden en weder dat ostē en weder de starkheyt: dat is iherusalē. **L**end is groet geworden tegen die starckheyt des hemels: dat is tegē dat volck van israhel. **J**en warp se va der sterckde ende van de sternē en tottrat se. **E**n bijs to de vorsten der sterckde is hy verhoget: end hefte van em genomē dat ewyge offer en hefte aff geworpen die stat sine hillicheyt. Die sterckde is en gegeue tegen dat ewyge offer doer de sunde. Die warheyt fall werden neder geworpen in dat ertick ende hy fall gheluck hebben ende doen. **A**ll dat hy will. **E**n ick horde emē van de hilligen spreken: en eyn hillige sprack to dem anderen. **I**ck en weet niet to wem. **W**o lange fall wreteden werde dat gesichte en dat ewyge offer ende die sunde der verstorunge. **D**at is die verwoestoge des tempels die gesche en is vmb die sunde. **J**en dat hillige huys ende die sterckde. **E**n hy sprak to mi. **B**is to de auēde en morgē twe dusent en hondert dage end dat hillige huys wert en gewymget. **D**ar na geschach dat als ick damel sach eyn gesichte en vragede na de verstaede: fiet do stont em vor myn gesichte als eyn gesteltnis eyne mas: en ick horde eyn stemme eyne mans tussche. **D**lay die riep ende sprack. **G**abriel do verstant dat gesichte. **E**nd hy quam en stont beneuen dat ick stont: en als hy gekomen was beuede ick end viel vp myn aengesichte: en hy sprack to my. **V**ersta du kynt des mynschen: wāt in der tijt des endes so wert vullbracht dyt gesichte: en als hy sprak to my: do viel ick gebuget vp dat ertick: end hy horde my ende satte my weder vp myn voete: ende sprack to my. **I**ck fall dy wysen welke tokomende sint in de leste der vmasledijngē: wāt die tijt heft sin ende. **D**e wedder den du segest hebbende hoornen is die koninck va mede ende va persen en de segebuck dat is

die konik der greke. **E**n dat grote horn dat tussche sine oge was dat is die erste konik: en als dat was to brake do stonde vpvier vor en de bedudet vier koninge die vpsan sullē va sine volke sunder niet in sinre sterckde. **E**n als die boesheyt wasse na erē rike sal vpsan em vli hemelick konink va angeichte de dat westaen fall wat mē em voelecht: en sin macht sal wē de gesterck met niet in sinre sterckde: en baen dat mē gelouē macht fall hy verwoestē all dinck ende dat fall em geluckē end sal doen. **W**at em geleuet. **J**en hy fall do de die starkē end geluckt em wall en dat volck der hilligen na sinen wylle: end bedroch fall werde groot in sinre hant. **E**n hy fall sin herte verhogen ende in verheyt alre dyngē doetsleet hy vel: en entegē den vorsten der vorsten fall hy vpsan en hi fall sunder hant to wreue werden: end dat gesichte des morgens en des auendes dat gesprackē is is war. **H**irub so teken du dat gesichte: wāt dat na vel dagen w. u. l. fall werden: ende ick damel wart krank ende sach doer dage: en als ick vpsan was dede die werke des konicks en verwonderde my van de gesichte ende nyemat en was die mi dat vrtlegen konde.

Dat ix. ca. **W**o damel den heren bat: ende wo die engel gaeds mit em sprack van den seuentich wecken.

In dem iersten iaer dān des soens assueri vrt de geslechte der va meden die dat hereschapde ouer dat rick der caldeer in de ierste ier sine rikes verstant ick damel in de boeke iheremie. **D**e taal der iaer dat va gescheet is die rede des herē to de pphete iheremiā vp dat vrult worde die seuentich iaer der verstoroge iherusalē: en ick sat min aengesichte to de heren minē gaede bidde en an to beede in vastē i secke in aschen en bat de herē minē got en begete em en sprak. **O** here got groet en veruerlik ick bidde dy de wat dat verbunt en die barmherticheyt de dpe dy leff hebben: end de dy dyn gebaede beware. **W**y hebbē gesūdicht en hebbē boesheyt gedaen en boeslike gedaen en sint enwech gegā en gewekē va dinē gebaede en va dinē gerichtē en hebbē niet hoersa geweest dinē knechte de pphete die gesprackē hebbē in dinen name to vnsen koningē en to vnsen vorste en to vnsen wēde to all de volke des lands. **H**e bi di is recht uerdicheit: euer vns is bescheminge des angeichts als huyde is den manne iuda: ende den woentren iherusalē end alle israhel den dpe dat na sint ende den die verre sint in allen landen. **T**o de die du se vrt geworpen heft vmb erre sunde willen mit wilken sunden se gesūdicht hebbē tegē di here. **E**uer vns is bescheminge des angeichts vnsen konigen vnsen vorste en vnsen wēden die gesūdicht hebbē. **E**ue

die here vnse got is barmhertich en gnedich: wāt wi sint gewekē vā di en hebbē niet gehoort die stēme des here vns gaeds vp dat wi hadde gewāderē in sinre ee de hi vns had gesat doer sin knechre die pphete en gans isel heft ouer tredē dñi ee en hebbē aff gewekē vp dat se mē ee en hōrde din stēme. en vp vns heft getoepē dyn vermalēdijngē de dat bescreuē is in dē boe ke der ee moysi des knechts gaeds: wā wi em sundigē en hi bestedicht sin rede de hi gesprakē hadde vp vns en vp vnse vorstē de vns richte dē vp dat hi brachre ouer vns ein groet quaet des gelike nye en was vnder dē gantsen hemel na dē geschypen was in ierusalē als gescreuē is in der ee moisi. **A**ll dit quaet kompt ouer vns en wy en bedē niet dyn āgesicht here vns got dat wy weder knerde vā vnser boesheit en gedachte dynre warheyt. en die here wakende vp der boesheit en heft se geuoet vp vns. **R**echtū dich is die here vnse got in alle sinen werke de hy gedaen heft: en wi en hebbē niet gehoort si ne stēme. **D**u hē vnse got die du heft vpt gheuoert din volck vpt dem lāde vā egiptē mit starke gewalt: en heft dy gemackt einē namē na desen dagē. **W**y hebbē gesundicht en wy hebbē boesheit gedaen hē tegē alle dyn rechtuerdicheit. **I**k bidde dy here dat dyn torn affgekiert werde en dyn grimmicheyt vā dynre stat ierusalē en van dinē hēiligē berge: wāt vmb vser sūnde wille en vmb boesheit wille vnser vrede. **I**s ierusalē en dñi volck in schimp alle de vñ vns wonen. **H**irūb nu vnse got verhoze dat gebet dñs knechts en sin bede en wys dyn angesichte vp dyn hēilige huys dat verwoest is doer dñs selfs wyllen. nege dñi ore en hore doer dyn ogē en siet vnse verstorōge en de stat dat ouer dyn name is angetopē. wi getē niet vnse gebet in dyn angesichte in vnser rechtuerdicheyt. **S**under in wellē dynre barmherticheyt. **D**er hoze vns here en werde versouet hē merk an en do. **E**n toue niet min got vmb di selues willen: want din name is angetopē vp die en vñ dyn volck. en bedede en begere min sūnde end die sūnde mins volcks israhel dat ick verstorre myn gebet in dat angesichte mins gaeds vorstē hēiligē berch mins gaeds. **A**ls ick nu noch in min gebet was. **S**iet ein man gabriel den ik sach in dē nesten gesichte. **H**y vloch snell ende torde my in der tijt des auēdes offers en lerde my en sprack to my. **H**y sprack daniel ick bijn vutgegan vp dat ick dy lere en verstaes. **D**ā ā beginne dyns gebedes is vutgegaen die rede: en byn euer vutgegan dat ick se wylde dy. wāt du bist eyn mā der begheringe. **D**u euet an merke de rede en versta dat gesichte. **S**euē sich weckē sint verkoert vp dñi volck ende op dyn hēilige stat: vp dat geendiget werden

alle die ouertredingē ende die sūnde. ende die boesheit vutgedan werde. en die ewyge recht uerdicheyt werde to geleydet. en dat gesichte en de pphete voruult werde en de hēilige der hēiligē gesaluet werde. **H**irūb vernym en wete vā dē vutgange der rede dat dat sullē sijn seuē woken. en. lxxij. wekē dat ierusalē fall weder. ghebouwet werde bijs to dē gesaluedē leydesman. en dat na fall werde gebouwet weder die gassen en die mure in korter tijt: en na. lxxij. wekē fall die gesaluede gedodet werde en geyn sñis volcks fall sijn dat en verlone. en dat volck mit dē to komende leydesmā fall verstore de stat en dat hēilige huys: en er ende fall sin verwoeston ge. **E**n na dē ende des kriges wert bedroeffnis. **H**y verstore dat verbunt velen eyn wecke en in der helfte der wecke sal gebrekē dat offer end offerhāde. en vnminlichheit der verstorōge fall sin in dē tēpel en de verstorōge sal dūrē bijs to der vullendūge en ende. **D**at. p. ca.

In dē dōerden iaer des ricks des konincks cxi van persien is geapenbart ey woert danieli de dat to genompt is balthasar. **E**yn war wort ende grote sterckde en hy verstant dat wort: want der bedinge is noet in dē gesichte. **I**n den dagen screyde ick daniel dre wecken en en aet geyn begerlick broet en vleesch noch wijn gēk in minē mūt. noch ick bijn mit geiner saluē gesaluet bijs dat vullēbracht warē die dage dñs er wecken. **E**n in dē vijer en twyntigstē daghe des nestē maendes was ick by dē grote water tigris ende vphoeff myn ogen en sach. **E**n siet eyn man gecleydet mit sinē clederē en sin lēndē vmbgeschort mit puren golde en sin lichā als de edell steyn crisolitus. end sin angesichte als eyn schijn des blyems. ende sin ogē als ein berrende lampe. en sin arm end dat nederste bijs to dē voeten to als eyn gesteltis. **B**lenckeden metiels ende sin stēme als eyn stēme einre scale. **I**ck daniel sach alleyn dat gesichte. de mā ne die mit mi warē de en sagē niet sunder yent groet verstercknis quā vp se: so dat se vluen in ein verborghēyt. **I**k blef allein en sach dit grote gesichte en myn sterckde bleff in my sunder myn gesteltis waer verwardelt in mi en ick besimmede en ick en behelt geyn macht. en ick hōrde de stēme sinre rede en hōrde lach ik ver schreect vp minē angesichte. ende myn angesichte cleuede to der orden. **E**n siet eyn hant to ee de ende hoeff my vp myne kne vp die knokesle mynre hande ende sprack to my. **D**aniel eyn man vul der bedinge vernym die worde de ick to dy spreke en sta vp dinē votē recht vpwāt ik nu to dy gesat bin. **D**o hy my gesacht hadde dese rede: stont ick beuende en hy sprack toe my. **D**u en salt niet vruchtē daniel: wāt vā den nestē dage van dē du heft gesat dyn herbe toe

vernemē ende du vermoedest in den angefichte
dins gaeds so sint din wort verhoort en ick bin
komē vmb dinre rede willē. Die voerste des rī-
kes van persen de was mi to wedere. xxi. dage
En siet michael ein vā dē ouerste voeste de quā
to minre hulpe en ick bleff dar by dē koninck
vā persen. Ik bi euer gekomē vmb dat ik di lez
de wat dat tokūpstich is dinē volke in dē leste
dage: wāt dat gesichte vā dage to dage wēt
verleget. En do hy to mi hadde gesprake alsul-
ke wort do negede ik min angeficht neder to
der erde en sweich. Ende siet als eyns minscē
gesteltnis voerde hy min lippē en opēde minen
mūt. en ick sprak en sede to em die dar stūt. bi
my. Here min in din gesichte sint entloset min
leder en geyn macht is m mi bleuē. wo konde
die knecht mins here spreke mit minē heren.
wāt in mi en is geyn macht gebleuē sun d m m
geist is beslotē. Ander werf vordē hi mi als eyn
gesichte eyns minschē en sterckde mi en sprak
Du en salt niet vrochtē minsche de begeunge
vrede si mit di. du salt di sterckē end sin melick
Die hē noch sprack mit mi: doe verhaelde ick
my ende sprack. Spreek to mi min here wāt du
hest mi gesterkt. en hi sprak wētstu niet wat
vmb ick to di bin komē en nu kjet ick weder
vp dat ik kuge dē voeste vā persen. ende do ik
vit gink do apēbarde sich de voeste der greken
komēde. Nochtāt ik sell di verkundigē dat vit
gesprake is in der schrift der warheit ende nie
māt en is min hulper in alle desen dan mycha
ell uw voeste.

Dat xi. ca. wo daniels voorgesacht wart vā dē
rike der vā mede en van persen en vā dē begin
des ricks der grekē en sunderlinge der egipzier
en assyrien en vā dē rick anthiochi: dat doer
stan wert dat rick des endkersts.

Ik stont vā dē ierste iaer an des konincks da
er vā mede dat hi worde gesterckt en getreffē
get en nu fall ick di verkundigē warheit. Siet
noch dree koninge stonde vp in persen en die
vherde fall werde geriket mit seer vill rikdom
bauē all. en als hi se ouertret in rickdagē: soe
fall hi se al reisen tegen dat rick der grekē. Mer
dat fall ein starck konink vp stan en fall heer
schappē in groter geweld en doen wat em be-
haget. En als dese steit: so fall werde vernichtz
sin rike en werde gedeylet in vier winde des he-
mels sunder niet m sinē nakomelingē. noch ni-
et na sinre macht dar in hi heffē gheerschapt.
En sin rick fall werde weruckt in die vitwēdy
ge vitgenomē dese. En die konick van suden
fall werde gesterkt en ihtlike vit sinē voeste sul-
len sich verheue bauē em en se sullē heerschap-
pē doer gebot en grote heerschopie fall em sin.

En na dē einde der iaer sullē se werden verbun-
den en de dochter des konincks vā sudē sal ko-
mē to der koninckinnē vā noedē to makē vrūt-
schap en se en sal niet behaldē de sterckde des
arms. en er saet en sal niet bestaen. ende se fall
werde ouergeleuert. En er iungelinge de se in
dat lāt vordē. en de se sterckde in den nōē en vā
dē stāme er wortelē sal vp staē plāte en sal ko-
mē mit einē heer en ingaen in dat lant des ko-
nincks vā noeden en fall mis brukē der. En be-
helt er aff goede en er gesnede bilde en durbare
vate vā golde en vā siluer de nemē se en sullē se
voetē in egiptē en hi sal ouertredē den koninck
vā noedē en die koninck vā sudē fall ingaen in
dat rick en wederkietē to sinē lande. En sin soen
*des konincks vā sicutē. Iwerde gerepser en sul-
len samelē ein welheit vā wel schate. En hi fall
komē siell en mit haste en wederkieren ende
voert trecken mit eynre groter macht. End als
die konink van sudē dan tornich geworde is:
so fall hi vintrekē end stridē togen den konink
vā noeden. en bereyt ein grote schare. ende em
fall werden gegeuē ein groete scaer in sin ghe-
walt en hi sal di schar vangen en sin herte sal
verhoget werde. end hi fall doet slaen veel dus-
sent end nochtant en fall hi geyn ouerhāt hal-
den wāt die koninck des noeden fall sich vmb-
kietē en bereyden eine wel groeter schar dan
voert. end in den ende der tide ende der iaer fall
hi seer ilonde komē mit einre groter schar end
mit grotem rick doem. En in den tijde sullē ve-
le vpstan tegen den koninck vā sudē ende die
kinder der ouertredēder dins volks sullē wer-
den verheuen vp dat se vullē brengen dat ges-
chte. *ysaie des ppheren. Ien vallen. en die ko-
ninck des noeden fall komē en fall to samen do-
en dragen welle ende winnen de alre vāste ste-
den en de arme des sudens. *dat sint die star-
ken kempers vā egiptē. Ien sullē des niet we-
dragē mogen. en die vitgelesen voeste vā egip-
tē sullē vpstaen vmb weder tostaen: mer se en
sullē geyn macht hebbe en als hi kupt ouer se
so fall hi don na sin behage. en niemāt en is de
wedsta sin angefichte. en hi fall staen in dem
seer gloriose n lande ende vullenden in sinre ge-
walt end sal setten sin angefichte vmb dat hy
kome to behalden sin gāse rick van egipten.
ende hi fall recht doen mit em ende hi fall ghe-
uen eyn dochter der vrouwe vp dat hi dat vmb-
kijere en *sin droch. Ien fall niet bestaen. noch
dat rike en fall sin niet werden ende hy fall sijn
angefichte kijere to den eylanden end sal etre
wel wijnnen end kiert sin angefichte end leet
vphorē dē voeste sinre smahit. end er smahit
weert gekiert in em end weert sin angefichte ke-
rende to dem gebede sins lands. end hi fall sich
stoten ende vallen. ende niet mer gheuonden

werden in sinre stat fall stan ein seer siode my
sche en die onwerdich is der konynklker ere
ende in korten dagen fall hij verstor worden
mer niet in gramine off in krige ende dpe ver
smaede ende verworpen fall staen in sinre stat
ende gein konynklke ere sal em werden gege
uen ende hñ fall dar nae komen hemelik: ende
dat rick behalden in drogerien ende dpe arme
des wechters sullen werden ouerwonnen van
sinen aensichte ende towreuen. **D**ar na de leyt
man des verbonts *fall werden towreuen. **L**en
nae der vruntshop fall hij drogherie myt em
maken ende fall vphymmen ende en ouerwin
nen myt kleynen volke. ende hij fall gaen in de
ouerulode ende vnruchtbar stede ende hi
fall doen dat syn weder niet en deden en dpe ve
der sinre vedere. **H**oeff ende er rickdom fall hij
verstrouwen ende weder de alte sterkste geda
ken fall hij maken eimen raet. en dat bet to em
re tijt ende sin sterkte fall werden bewegen en
de syn heet weder den koenynck des sudens in
einre groten schaer. **E**nde dpe konynk des su
dens fall werden geyset to krige myt vyl hul
pen ende seer sterk ende sy en sullen niet bestae
want si sullen raet maeken weder en: ende dpe
dar broet aren myt em sullen en towreuen: en
de syn her fall wedruckt werden ende erre sullē
vyl doet geslagen werden ende vallen. **D**at her
re wyper konynge fall dar na sin dat si boeslik
doen ende si sullen sitten by einre taeffelen en
de spreken logen. mer dat en fall en niet baren
want dat einde noch sal sin in ein ander tijt en
de hij sal weder komen in sin lant myt rickdō.
en sin hert fall sin weder dat helige testament
ende hij sal doen ende kijren weder in sin land.
In der gesatter tijt fall hij weder kijren en ko
men to den suden en die leste *strijt. **I**wert niet
gelik de nesten. en die zomet sullen komen toe
en myt der remygen schepen en hij sal geslaes
gen werden en weder kyren en sal wronwert
werden weder dat testament des heligen hui
ses en hy sal doen en weder kyren en dencken
weder die gene de dar wclaren hebben dat tes
tament des heligen huises en die armen sullen
staen vyl em. en si sullen beulecken dat helich
dom der sterkinge: ende sullen enwech nemē
dat ewyge offer. ende setten dar die vnyndē
licheit in ein verstoringe: ende dpe vnyndē
sullen sich vmsen drogeliken in dat testamēt
mer dat volk dat dar bekent sinen got sal dar
behalden. **D**ie ewe. **L**ende doen. **V**ill weder de
wederpart. **L**en die geleerden in dem volk sullen
ere vyl leren. en si sullen vallen in den swerde
en in der vlammen en in der geuenkris en yn
einen roeff der dage. **E**n als si vallen so sullen
si werden vpgbehauen myt kleintre hulpen. en
vyl werden in to lopen droeglike. en die ghe

leerden sullen vallen op dat si werden vpghe
blasen en vylgelaten en geyset bys an de vor
gesatte tijt. wāt noch ein ander tijt wert. ende
die konynk sal doen na sinē wyl en wert wehe
uen ende groet gemaekt wyl weder al gaede.
en weder got der gade sal hij spreken grote
dink en hij sal werden geschikt byu dat volboz
det de torn *gaets. **L**ouet en ende dese vylspe
kinge is volbracht ende den godt synre vedere
en fall hij niet achten ende hij wert syn in der
begeinge der vrouwen. noch en fall achten
geinen van den ghaeden. want hij vp sal staen
regen all den. **D**at is regen got ende den myn
schen. **I**got moasim sal hij eren en in synre stat
dat is den got den syn weder niet en kanden sal
hij eren myt golde myt siluer ende myt durba
ren gesteinte en kostlike dingen. en hi sal doe
dat hij moasim veste myt eimen vrienden gade
den hij bekennet en hij sal mennichuoldighen
sin glorie ende en geuen macht in velen en delē
dat lant to weggeffs. en in der voorgeordinye
der tijt so kregen weder en die konynk van su
den. ende alls ein storm fall werden inkoemen
de konynk des noorden myt wagen myt refige
ren ende myt groten schepen en hij sal gan in
dat lant ende dat vernichten ende sal dat doz
gaen. **H**y fall trecken in dpe gloriose lant ende
vyl sullen dar vallen ende dese alleyn sullen be
halden byuen vor sinre gewalt. **E**dom moab
ende dpe vorsten der kinder amon. ende hij fall
senden sin gewalt in dpe lande: ende dat landt
van egipten en sal niet vntfljen ende heersho
pen ouer dpe schatte des goldes: ende des syl
uers: ende ra allen durbaren dingen der egipti
er. **D**or liaen ende ethiopian fall hij gan. ende
dat getucht fall en bewegen van osten en no
den. ende hij fall komen myt einre groter scha
ren: vp dat hij derderue. ende vyl doet sla. ende
hy fall vstaen syn tabernakel apheduo. **D**at
is sins stoels. **I**tussen twee mer vp dem hoghen
heligen berge. ende fall komē bys to der hoch
den des berchs. en nemant fall em helpen

Dat twelfte Capittel is van der vpuetstā
temis der rechtuerdigen na den entkerst en vā
der sundigen visionen danielis des propheten

In der tijt sal vp staen ein groet vorste
die dar steit vor de kinder dyns volks
ende ein tijt sal komen des ghelik niet
gewest en is van der tijt an dat de heiden begū
den to sin bis to der tijt. ende in der tit fall dyn
volck behalden werden: all dpe daer vonden
wert: wert. geschreuen in dem boeke des leues

ende vyl van den de dat slapen in dem ghoftub
 der erden sullen vp waken sommygen to dem
 e wygen leuen die ander in verschynge dat
 sy die sien ewichlik. Dye euer geleert syn sulle
 schynen als dye schyn des firmaments en de
 dar vyl geleert hebben to der rechtuerdicheit
 de sullen schynen als sternen in der ewyger e
 wicheit. Du euer damell slute dese reden en te
 ken dit boek bys an die voorgeordinerde tijt en
 vyl sullen doegaen dat boek lesende. Ende de
 konst fall menichuoldich syn dat is menich
 getley wys fall men dat vyleggen. En ik da
 mell sach ende fiet twe anderen stonden de syn
 vp dem ouer des waters: de ander vp der ande
 ren side des waters ende ik seide dem man dye
 dar was gekleyt myt lynen klederen de stont
 vp de water des vlotes en ik seide. Wo lage is
 dat eynde deser wonderliker dinge? Ende ick
 hoerde den man dye dar gekleit was myt ly
 nen klederen de dar stont an dem water des
 vlotes als hij vp gehauen had sin rechter en
 de sin lochter hant in den hemel: ende swoe bi
 dem die in ewicheit iefft. wāt dat fall dure
 bys in die tijt ende tijde ende helfte der tijde en

de als valbrächt is de verstrouwinge der hāt
 des heligen volks se sullen veruult werden al
 dese dink ende ik horde dat ende verstont des
 niet ende sprak. Here myn wat fall hij na ge
 schyen ende hij sprak. Ga damell want beslae
 ten ende verborgen syn dese dink bys thoe der
 vorgesatrer tijt. By werden vtherwelt en ges
 wyfset ende eere vyl sullen werden ghepreffte
 alls vuir ende dye boesen sullen boesliken doen
 noch all die boesen en sullen des niet verstaen
 mer dye geleerden sullen dat verstaen ende vā
 der tijt an dat enwech genomen is dat ewige
 offer ende weder in die stadt ghesat is der vi
 mynschlichheit in der verstoringe sullen syn du
 sent twehundert ende negentich dage. Helich
 is die gene die dat verbeyt ende kompt bis to
 dusent driehundert vyffende dertich dagen. E
 uer du damell ga to den vorgesatten tijden en
 de ruste ende stae in dynen geluck an dem ein
 de der dage. Bys her to lesen wy damellem in
 den iodeffen boeken. Dat ander dat hije na vol
 get bys toe dem eynde deses boekes dat is vyl
 theodosius boken ouergesat.

Dat .xij. ca. is van den twe auen ichelly
 ken dye Susannam werchtigen wolden wo
 si oer damelem gebracht: ende tho der doet
 weozelle worden.

Dat was ein mā geheren ioachim ende
 woonden to babylomen en nā ein huif
 frouwe geheren Susanna ein dochter
 helchye ende sy was seer schon ende vruchters
 got ende in dem et alderen rechtuerdich was

ten to werden sy er dochter nae der ewe moysi
 En ioachim was seer rick ende hij had cynen
 boemgarden nae by sinen huise ende dye ioe
 den deden to em: hijtub dat hij die erbest was
 boue allen en do worde gesat twe alde richter
 in de iaer van de got gespraken had want dye
 boeffheit is vyl gegaen van babylomen vā de
 allsten richteren die dat volk to regiren plegē
 dese plegen dack to gaen in dat hus ioachims

[Faint, illegible text from the reverse page of the manuscript, visible on the right edge of the image.]

ende quamen to en all die dar to richte hadde
 eide alls dat volk weder qua na de myddaege
 do gink susanna in en gink in den boemgarde
 es mans spaceren en de alden sagen si stedes
 vut ende in gan spaceren en vntbranden in erre
 begeringen en verkijden eren syn en slogen er
 ogen neder vp dat si niet segen den hemell: en
 niet gedechten der rechten gerichtte. **Sy** wate
 beude gewont in erre lieffden en seden er weda
 ge vnder einander want sy schaemden sich to
 seggen erre ein dem anderen er begeringe ende
 wolde myt er ere vnkuscheit driuen en si schic
 ten sich stedes sy vlytlicken to sien. **Do** sprack
 die em to dem anderen gaen wy hen want dat
 is eens tijt: ende si gingen vut ende ginghen
 van emander en alls si weder quamen: quamen
 si tofamen vragende malk den anderen de saek
 ende bichten er begert: ende tofamen ein tijde
 wannere sy sy mochten allein vinden. **Dat** ge
 schach dat sy waerden na ere bequeme daege:
 dat si inginck alls gysteren ende ende ergistere
 allen mit twe mechde en wolde sich wassen in
 dem boemgarden ende dat was here en dat er
 was nemant dan de twe alden de sich hadden
 gebut ende er to seggen. **Do** sprak si to de me
 gedden haelt my oly en sepe en stuyt den boem
 garden toe vp dat nemat hie in en koem: vut
 dat ik werde gewassen en si deden als si en ge
 boet en sloten to dye dor des boem garden en
 gingen vut to der achtersten dor des boegaer
 den vp dat si halden als en gebaden was en en
 wusten niet dat die alden dar in schuylden en
 do die twe mechde waten vutgegaen do stunden
 die twe alden vp en lepen to er en spraken **Sie**
 de doren des boegarden sin gesluten en nemat
 en stuyt vns wy syn hie vmb dyn begert: hie
 rieb volboede vns en schaffe myt vns: en deyt
 tu des niet soe sullen wy seggen ein getuchnis
 tegen dy: dat ein iongelink gewest is by dy:
 en darub santstu de mechde van dy **Susanna**
 suchten ende sprak. **Mint** is my in allen einden
Is dat ik dit do so is my de doet myn: is euer
 dat ik des niet en do so mach ik niet vntfliehen
 uw hande: soder dat is my beter to valle in uw
 hande sonder werk dan to sondigen in dat an
 sichte des heren **Do** schreiden susanna in luder
 stemmen: de alden repen ok weder susanna **Doe**
 sepe ein ende dede die dor des boegarden vp en
 alls die knecht des huis hoerden dat geschrei
 in den garden do lepen sy tho der achter dor:
 vp dat sy mochten besien wat dat were en do
 de alden sprake do schaeden sich dysae knechte
 set: want sulke rede was gefacht van susanna
 en do die ander dach qua en dat volk qua toe
 ioachy ere man: do quamen die twe priester de
 dar waren vol bofer gedanken teges susanna
 vp dat si si dede en spraken vor all dem volck:

Sendet nae susanna elchies dochter ioachys
 huffrouwe en tohant sanden si nae er: en qua
 myt eren alderen en myt eren kinderen en myt
 all eren vrieden ende susanna was seer lustich
 en schon: en de bosen seden dat men si solde vp
 decken want si was to gedekt vp dat si worde
 gesedicht va erre schonheit **De** vriede schrei
 den ende all die si kanden de twe priester ston
 den vp in dat myddell des volks ende leden er
 hande vp er hoeft en si schreiden ende sach an
 den hemell en er hert had betrouwen to gaede
 en die priester die spraken **Als** wy allein spaci
 erden in dem boemgarden do gink dese in mit
 twe mechden en sloet to de dor des boemgarden
 ende sande de mechde en wech: do qua dar ey
 iongelink die dar verborzen was ende sleg by
 er ende wy waren in dem winkell des boegaer
 den en sagen dye bofheit ende lepen toe en en
 sagen si tofamen liggen en wy en mochten en
 niet kigen: want hie was to sterk en dede de
 dor vp en sprank onwech en als wy nu dese kee
 gen doe vracchede wy si we die iongelink we
 re en si en wolde vns des niet seggen ende dye
 schar geloffden dese na de si ware als alden en
 richter des volks ende verdoemde si to de dede
Do schreiden susanna in luder stemmen en sprak
Here ewyge got die du byst ein bekennet hei
 meliker dink: die du bekenst all dink eer si ge
 schien du weyst waell dat si eyn vals getuych
 dragen tegen my: ende siet ik sterue want ick
 nye heb dit gedaen: dat dese valliken tuygen
 tegen my ende die here verhoerde er stemme doe
 men si voerde to dem dode doe werwekten dye
 here den geist eyns iongen kynts dat here da
 niell ende dat schreyde myt luder stemmen **Ik**
 byn reyn van desem blode ende all volck kijer
 den sich tho em ende spraken **Wat** is dat du
 gespraeken heffst: **Ende** alls hie stont in eren
 myddell doe spreck hie **Ghy** doerastige kynt
 der **Israhell**: ny et vnderseheyden de noch be
 kennende dat waer is **Ghy** hebbet verdomet
 dye dochter ysrahell **Kijert** wedder tho ghe
 richte want eyn valsch getuych hebben si ge
 spraken teghen sy dat volck kijerden weder
To der stat des gerichtes **Imyt** groeten plen
 doe seden dye alden **Niet** dye sy beklaghet
 hadden **Roeme** ende sette ein myddell vnder
 vns ende vnderderwysse vns want godt hefft
 dy ghegheuen die ere des allders **Dat** is wyl
 heyt **ende** daniell sprak tho en deyllt sy van
 emander wer: ende ick richte sy ende als si wa
 ren gedeyllt doe riep hie eynen van en tho sich
 ende sprack: du verolde der boesen daege nu sin
 koemen dye sonden die du touoren gedan he
 uest wysende vntrechtuerdich ordell dye vn
 schuldighen heffstu verdruckt ende de schuldi
 gen hefftu quyt gelate wo wall dat de he heft

gesproken den vnschuldigen en den rechtuerdigen niet en doede Hyrumb nu hestu si gesien so segge vnder wat toem hestu si gesien tosaemen spreken. hi sprak vnder eimen prumen to me. ende daniell sprak recht hestu gelagen in din hoefft. Die die engell gaets meempt dat oedel van em ende sal dy vntwe smiden. en als hi enwech was gegaen. hete hi den anderen komen ende sprak Du saet chanaan ende niet des ardes iuda. die schoenheit hefft dy bedraegen ende dye begeringe hefft din hert vmb gekijet. Alus hebt gi gedan den dochteren van ysrahell ende si vruchten sich ende spraken myt uw. Mer niet de dochter iuda hefft geleden uw bofheit. Hyrumb nu segge my vnder wat toem segstu si tosaemen spreken. Hy sprak vnder eynen pekboom. Daniell sprak. si recht heffstu ok gelagen in din hoefft. de engell gaets hefft ey swert ende houwet dy vntwe. ende fall uw do

den Hyrumb so riep all dat volk in groter stemen ende benedyden got die dat behelt die gene die dat hapen in en ende sy stonden vp tegedie twe priester. ende daniell wewan si vnt eeren eigen monde dat sy ein vals getuch gesproken hadden ende dede en als sy toflick hadde gedaen tegen eeren naesten: dat si deden na de ewe moyfi ende si doden sy. ende dat vnschuldige bloet wart behalden in dem dage. Geuehy as ende sin huffrouwe laeffden got in de daege vor er dochter susanna myt ioachym ereman ende myt all eeren vrienden want in ez geschemelik dink geuonden en is. Daniell wart groot gemaekt in dem anlicht des volks van dem dage ende dar na. en de konink astrages wart gelacht to sinen wederen ende Cirus perses nam sin rick. Daniell wart ein daeghelks ghesinde in des konynks huise. ende wart geert bouen allen sinen vrienden.

Dat xiiij. ca. wo de engell abakuk voede to der kullen der seuen leuen daer daniell in ghe worpen was dor dye sentencie des konynks. ende wo de konynck liet verderuen de Daniell beschuldicht hadden.

Daer was ein affgot gehete bell by den van babiloniē en mē lede an em all dage xij. maten geheten artaba. en helt dre mudde. en xl. schaep en ses kannē wyne: de konynck eerden en ende gink all dage en an beden en. mer daniell beden sinen got an. Die konynck sprak to em. Warūb en anbetstu niet bell. Daniell sprak. Ik anbede niet affgade dye

gmaekt sin myt handē. sinder den leuedighen got de geschapen hefft hemell en erde en macht hefft ouer all vleis. Do sprak de konink to em. Dunkt dy niet bell ein leuedich got sin: hest tu niet gesien wo vyl hy yt en drincket stedes. Do sprak daniell ende lachren. Ryet dwaele konynck: dat is inwēdich dreckechthich en buyten van eeren en yt nūmer. ende dye koenynck wart toernich ende riep sin priester en sprak to en. Is dat gy ny my nyet en segt wy dat yth dat men bell voer setter: soe selt gy steruen ende bewyset gy dat dat bell yt so fall daniel steruen want hi geblyfphert hadde tegen bell

[Marginal notes in a smaller, cursive script, partially legible. Some words like 'daniell' and 'konynck' are visible.]

Do sprak daniel to dem konynge Dat geschie
nae dinen worden. Der priester bell waeren se
uentich sonder ee huiffcouwen ende kleyn kin
der. Ende dye konynck quam myt daniell yn
den tempell Bell. ende dye priester Bell sprac
ken. Eye wy gaen vpt ende du konynk sette
spyse ende mynge den wyn ende sluyte de dor
to ende teken sy myt dynen vpyngeluyt. ende
wanter du des morgens ingeist vindstu dan
dat niet all gegeten van Bel so willen wy ster
uen off daniel die weder vns hefft gelaghen.
want si betrouden dat si gemaekt hedden einē
hemeliken inganck vnder der taeffelen. ende
dor den ginghen si steterwys in ende verflut
den die spyse. Ende dat geschach alls sy vptge
gaen waerē ende de konynk sat die spyse vor
Bell. do gebot daniel synen knechten dat sy
assche halden. ende die sichren hij ouer de gan
sen tempell voer dem konynge ende sy gingen
vpt ende sloeren die dor to ende teykenden sy
myt den vingerlinge des konynks ende ghin
ghen enwech. ende die priestere ginghen des
nachts in nae erre gewoeneheit myt eren huyl
frouwen ende kinderen ende aren ende druuc
ken dat all. Dye konynck stont seer vroe vpp
ende daniell myt em ende dye konynk sprack
Syn dye teken noch gaus Daniell antworde
Gaus syn sy konynk. toehant alls si die doer
vp godaen hadden do sochte die konynk den
dyssche ende riep myt luter stemmen. Bell die
hyst groet ende by dy en is gein droch. en da
miell lachte ende hielt den konynk dat hij niet
in en ginge ende sprack. Eye dat pauiment
ende meck wes dye voetspaeren syn. Dye ko
nynck sprak. Ik sie mans voetspaeren en vrow
en ende kinder ende die koenynck wart toer
nich. Do gup die konynk dye priester de vro
wen ende er kinder ende sy wyllden em die hey
melike dor daer sy dor gingen ende verreiden
all dat vp dem dyssle was. Ende die koenynck
siet sy doden ende gaff Bell in die gewalt. Da
mielis. ende hij kneeden en vmb ende sinen tem
pel. Ende dat was ein groet draeck in der stat
ende die lude van babylomien eerden den. ende
dye konynk sprak to daniell. Sie nu en kanst
du doch niet anders seggen dyt en si ein leue
dich got ende darumb antede en. Do sprak da
miell to dem konynge. Ick aentede den heren
mynen got want hi is ein leuedich got ende
dese en is niet leuedich. Du konynk gyff ouer
en die gewalt dat ik en doet slae den draken so
der swert ende kusen. Dye konynk antworde
ik geue se dy. Doe nam daniel pek siner ende
haer ende maecten daer aff grote stucke ende
gaff dat in des draken mont. ende dye drake
toret. ende daniell sprak. Siet wen hebt gi ge
eet. doe dat hoerden die babilomier do wor

den sy seer toernich ende sammelden sich tegen
den konynk ende spraken. Die konynk is ghe
woerden ein toede. hij hefft bell verlost. ende
den draeck hefft hij gedoet en die priester heft
hij doet gelaegen. Doe sy tho dem konynge
gekomen waeren do spraken sy. Leuer vns da
mielem: off wy doden dy ende din gesinde. Do
dat die konynk sach dat si toernichliken wellen
vpen: ende van noeden wegen gedwungen le
uerden hij en damielem. den sauden sy in dye le
wen kule: ende hij was daer in ses daeghe. In
der kulen waeren seuen lewen ende men gaff
to allen tiden twe licham ende twe schaep: en
de dye en worden en do niet gegeuen: vpt dat
sy damielem verflunden. Doe was abacuk eyn
prophete in der ioetschop. ende hij had gekae
ket einen bry ende brack broet in ein schaele.
ende gink vp dat well vpt dat hij dat brechte
den meyeren. Doe sprak die engell gaets thoe
abacuk. Dat eren dattu hefft brenge dameli
in babylomien dye dat is in der lewen kullen.
ende abacuk de prophete sprak. Here ik en heb
babylouen nye gesien ende ik en wete dye ku
le niet. ende dye engell gaets grep en by deme
toppe syns haers ende droech en by dem hae
re syns hoefts ende satte en in babilomien vp
dye kule in der snelheit syns geestes ende aba
cuk riep daniell ein dyenre gaets. Nym dit ere
dat got dy gesant hefft ende daniell sprak. Du
here hefft mynre gedacht ende en hefft nyet
verlaeren die die dy lieff hebben. Daniell stont
vp ende at: tohant dye engell ghaets brachte
abacuk weder in sin stat. Do quam de konink
in dem seuenden daege vp dat hij danielē be
schreyden: ende quam tho der kulen ende sach
daer in. Ende siet daniell sat in dem myddell
der lewen. Ende dye konink schreyden luter
stemmen ende sprak. Groet bystu here got da
mielis ende hij toch en vpt der kullen. Ende de
gene dye ein saek waren syns doets dye sande
hij in die kule: ende in einem ogenblicke woer
den sy verflunden voer em. Doe sprack dye ko
nynk. All die dar wonen vp der gantsen werlt
dye sullen vruchten den got danielis: want hi
is ein verlosser ende ein selichmaker ende dit
wonder werke in dem hemell ende in der erde
de daer damielem hefft verlost vpt der kulen
der lewen

Hijt eindet sich daniell die prophete.]